מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר שלוש קטגוריות של גורמים ליצירת פערים בין מדינות
- להבין כיצד קולוניאליזם וגלובליזציה משפיעים על יחסי תלות כלכליים
- לנתח דוגמה של שרשרת ייצור ולזהות מי מרוויח ממנה

גרסת חנ״מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – הבנת הנקרא - בחירה

- 1. ב – אקלים קיצוני ומחסור במים
- 2. ב – תשתיות ששירתו בעיקר את הייצוא שלהן

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

- 1. לא נכון – הטקסט מדגיש שגורמים אינם גורל וניתן לצמצם פערים
- 2. נכון – כך נוצרים יחסי תלות כלכלית
- 3. נכון – יחסי התלות שנוצרו ממשיכים להתקיים בכלכלה העולמית

חלק ג׳ – השלמת משפטים

- 1. הובלה
- 2. קולוניאליזם

חלק ד׳ – התאמה - גורם וקטגוריה

- 1 – ד (גורם פיזי)
- 2 – ג (גורם היסטורי-פוליטי)
- 3 – ב (גורם של גלובליזציה)
- 4 – א (גורם פיזי)

חלק ה׳ – מסלול הקקאו - סידור שלבים

- 1. גידול הקקאו על ידי חקלאים קטנים במדינה פחות מפותחת
- 2. מכירת הקקאו הגולמי במחיר נמוך לחברה בינלאומית
- 3. עיבוד הקקאו למוצר שוקולד במדינה מפותחת
- 4. מכירת השוקולד במחיר גבוה לצרכנים באירופה

חלק ו׳ – כתיבה ופתרון בעיות

- 1. התלמיד/ה יציג/תציג שלוש קטגוריות נכונות עם דוגמה מתאימה לכל אחת, בהתבסס על ההסברים בטקסט

כרטיס יציאה – מה לחפש

- פיזיים, היסטוריים-פוליטיים, גלובליזציה
- דוגמה כגון יחסי תלות בייצוא חומרי גלם וייבוא מוצרים מוגמרים
- ניתן לשנותם, כפי שהראו סינגפור ודרום קוריאה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור בדיון קצר על דוגמת הקקאו ולחבר אותה למשימת הדילמה בסוף היחידה
- מומלץ להדגיש את ההבדל בין גורם 'פיזי' לגורם 'אנושי-היסטורי' באמצעות טבלה על הלוח
- בדיון על הדילמה, אפשר להשתמש בטכניקת עש"ן ד"ק כדי לעודד חשיבה מאוזנת לפני הבעת עמדה

דף תרגול: גורמים לאי השוויון המרחבי

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

אי השוויון בין מדינות אינו מקרי – יש לו גורמים פיזיים, היסטוריים-פוליטיים וגורמים הקשורים לגלובליזציה. בדף זה נתרגל זיהוי הגורמים והבנת ההשפעה שלהם.

בנק מילים: הובלה | קולוניאליזם

1 חלק א׳ – הבנת הנקרא - בחירה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה גורם נחשב גורם פיזי לאי שוויון?

(א) קולוניאליזם (ב) אקלים קיצוני ומחסור במים (ג) חוזי סחר בינלאומיים

2. מה השאירו המעצמות הקולוניאליות במדינות ששלטו בהן?

(א) תשתיות ששירתו את התושבים המקומיים

(ב) תשתיות ששירתו בעיקר את הייצוא שלהן (ג) מערכות חינוך מפותחות

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	גורמים לאי שוויון הם גזרת גורל שאי אפשר לשנות	☐	☐
2	מדינות רבות מייצאות חומרי גלם זולים ומייבאות מוצרים מוגמרים יקרים	☐	☐
3	קולוניאליזם יצר משטר של שולט ונשלט שהשפעתו נמשכת גם היום	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. מדינה ללא יציאה לים משלמת הרבה יותר על _____

2. _____ היא שליטה של מעצמות בחלקים מאפריקה, אסיה ואמריקה הדרומית

4 חלק ד' – התאמה - גורם וקטגוריה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אקלים קיצוני ובידוד גאוגרפי	___	**א.** גורם פיזי
2. קולוניאליזם ויחסי שולט-נשלט	___	**ב.** גורם של גלובליזציה
3. תאגידים בינלאומיים המעבירים רווחים למדינות מפותחות	___	**ג.** גורם היסטורי-פוליטי
4. מרחק רב מהים	___	**ד.** גורם פיזי

5 חלק ה' – מסלול הקקאו - סידור שלבים

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מכירת השוקולד במחיר גבוה לצרכנים באירופה
☐	עיבוד הקקאו למוצר שוקולד במדינה מפותחת
☐	מכירת הקקאו הגולמי במחיר נמוך לחברה בינלאומית
☐	גידול הקקאו על ידי חקלאים קטנים במדינה פחות מפותחת

6 חלק ו' – כתיבה ופתרון בעיות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. רשמו את שלוש הקטגוריות של גורמים לאי שוויון (פיזיים, היסטוריים, גלובליזציה) ותנו דוגמה אחת מקורית לכל קטגוריה.

כרטיס יציאה

מהם שלושת סוגי הגורמים לאי שוויון מרחבי שלמדנו?

תנו דוגמה אחת להשפעת קולוניאליזם על כלכלת מדינה כיום

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀